

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

Орган Міністэрства культуры і праўлення саюза пісьменнікаў БССР.

№ 59 (1260)

Пятніца, 28 ліпеня 1961 года

Цана 4 кап.

ЮНАЦТВА — ЗА МІР І ДРУЖБУ

УДЗЕЛЬНІКАМ СУСВЕТНАГА ФОРУМА МОЛАДЗІ

Іх каля 700 — прадстаўнікоў маладзёжных і студэнцкіх арганізацый, таварыстваў, саюзаў — энергічных, вольных юнакоў і дзяўчат. З усіх кантынентаў прыехалі яны ў сталіцу нашай Радзімы Маскву на Сусветны форум моладзі, які адкрыўся 25 ліпеня ў Капалінай зале Дома Саюзаў. Моладзь сабралася для таго, каб абмяняцца сваімі думкамі і спадзяваннямі, радасцямі і трысцюгамі.

Маладому пакаленню належыць будучыня, і гэтая будучыня павінна быць светлай і роднай. Сёння юнацтва нашай планеты ўсё больш рашуча выступае за дружбу паміж народамі, за мірнае суіснаванне, поўнае і ўсёгальнае разабранне. Моладзь — жыццё, працавіцтва, стваральніцтва! Ёй нечужа вайна, бо вайна — гэта смерць мільёнаў людзей, гэта разбурэння і спалення гарады і сёлы, галечка і цемра.

Форум адкрывае старшыня Камітэта маладзёжных арганізацый СССР Пётр Рэштаў. Ад імя мільёнаў юнакоў і дзяўчат Савецкага Саюза ён сардэчна вітае ўдзельнікаў форуму і ў іх асабе ўсю моладзь, вітае ў вольнай падзеі ў жыцці Маладога пакалення — пачаткам Сусветнага форуму моладзі.

Ад імя масквічоў удзельнікоў Сусветнага форуму моладзі вітае старшыня Маскоўскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных Н. І. Барысавіч.

Старшыняў юнацтва, прадстаўнікі Нацыянальнага камітэта форуму Японіі Харуо Камія памадалі, што на імя ўдзельнікоў форуму атрымае прывітанне пасланне ад аднаго з лепшых сяброў маладзёў людзей нашага пакалення — Старшыні Савета Міністраў СССР Мікіты Сяргеевіча Хрушчова. Чувства бурнага апладысменту.

Такі прывітанні зачытае кіраўнік савецкай дэлегацыі, першы сакратар ЦК ВЛКСМ Сяргей Паўлю. У зале ўспыхае авацыя. Усе ўстаюць. На працягу некалькіх мінут юнакі і дзяўчаты скандуюць «Мір! Дружба!».

Затым з дакладам «Моладзь, уважамразумееце, супрацоўніцтва і мірнае суіснаванне выступае прадстаўніцтва савецкай моладзі Сяргей Паўлю.

У чалавечтве, падкрэслівае ён, няма чыста больш важнай, чым праблема разабрання трысцюгаў, што адзіна рэальным сродкам назуецца выгнаць вайну з нашай планеты з'яўляецца ўсёгальнае і поўнае разабранне.

Мы спадзяемся, скажаў у заключэнне дакладчык, што форум дапаможа ліквідаваць наўраўнае яшчэ недавер'е і прадзятасці, дасць добрую матчынае абмяняцца думкамі па найбольш важных пытаннях сучаснасці, будзе садзейнічаць дэмакратычнаму паўнамоцтву міжнародных сувязяў моладзі. Мы працягваем руку дружбы ўсім моладзі свету: давайце сустрэчамся, каб ведаць адзін аднаго, давайце маюцца дружбу, каб нашы дзеці раслі са словамі: «будуеце, сбраваеце, любіце».

Юныя сябры!

Мне дасталіся вялікае задавальненне паслаць словы прывітання ўсім удзельнікам Сусветнага форуму моладзі і ўсім юнакам і дзяўчатам зямлі, якія накіравалі вас на гэту сустрэчу. Добра, што маладыя людзі розных рас і нацыянальнасцей, перакананыя ў пераважнай вышэйшай сустрэцы разам і абмяняцца важнейшыя праблемы, якія выклікаюць заклапочанасць ва ўсім свеце.

Забяспечыць людзям мір, дабіцца вызвалення ўсіх народаў ад каланіяльнага прыгнёта, змагацца за сацыяльны прагрэс, каб назуецца жыццё галечу, хваробы, баспрае і эксплуатацыю, — вось высакародныя мсты, дзеля якіх мільёны людзей розных пакаленняў аддалі і аддаюць усю сваю энергію, сілы і веды.

Моладзь — гэта магутная, дынамічная, баявая сіла, якая актыўна ўдзельнічае ў барацьбе чалавечтве за сваю лепшую будучыню. Абавязковыя справы міру, яна адстае свае правы і інтарэсы супраць усіх змахаў на іх з боку рэакцыйных сіл.

Моладзь усё больш рашуча выступае за ўмацаванне міру паміж народамі, за мірнае суіснаванне, поўнае і ўсёгальнае разабранне, уключаючы забарону ядзернай зброі. Маладое пакаленне ўносіць вялікі ўклад у замацаванне барацьбы народаў супраць самай гонячай формы прыгнёта — каламнізму — каланіялізму. Маладое пакаленне актыўна ўдзельнічае ў развіцці нацыянальнай эканомікі і культуры краін, якія заваявалі свабоду і нацыянальную незалежнасць.

Народы ўсёго свету не могуць заплюшчваць вочы на тое, што рэакцыйныя сілы на Захадзе хочучы штурхнуць чалавечтве ў бэздань цяжкіх па сваіх выніках ядзернай вайны. У Еўропе гэтыя сілы ўперта, на суперак волі народаў, ствараюць ачаг вайны, адмаўляючыся ад урэгулявання германскай праблемы на аснове заключэння мірнага дагавору з Германіяй і вырашэння праблемы Заходняга Берліна.

Але народы свету сёння ў сілах спыніць вар'ятаў, якія хочучы ўцягнуць чалавечтве ў катастрофу. Трывалі мір можна забяспечыць, калі за кожную змагання ўсе народы, уся моладзь на зямлі. Множыцца намаганні і адзінаства дзялення юнакоў і дзяўчат усіх краін у гэтай барацьбе — вось тая высакародная задача, якую само жыццё паставіла перад маладым пакаленнем.

І чым мацней будзе гучаць голас моладзі за мір, тым хутчэй мы прыйдзем да таго часу, калі будзе знішчана ўсякая зброя і людзі будуць спакойна працаваць, не боячыся ўзнікнення разбуральнай ядзернай вайны.

Я перакананы, што сустрэчы і дыскусіі дапамогуць моладзі лепш ведаць адзін аднаго, умацоўваюць адзінства ў барацьбе за мір, прагрэс і лепшую будучыню. Ад усяй душы вітаю вас, юныя сябры, і жадаю вам добра, за вялікай карысцю прывесці вас форум.

М. ХРУШЧОВ.

Масква, Крэмль
25 ліпеня 1961 года.Дэваце разам змагацца за свет, у якім не будзе вайны, галечы і неувачы.

Першы дзень работы Сусветнага форуму закончыўся вялікім канцэртам. Дзяржаўнага рускага народнага хору імя Пятніцкага. Горача і шчыра апладзіравала моладзь савецкім спевакам, танцорам, музыкантам. Удзельнікі форуму студэнт-філолаг з Фларэнцыі Андрэ Маргеры ў захваленні гаворыць:

— Як гэта добра! У першы дзень форуму мы мелі матчынае пазнаёміцца з цудоўным рускім мастацтвам... Не ведаю, ці ёсць лепшы сродок у нейкарацейшым тэрмін пазнаць душу другога народа, чым мастацтва!

На наступны дзень удзельнікі форуму абмяркоўваюць тэму: «Моладзь сярэдзіны XX стагоддзя і яе праблемы».

З дакладам «Моладзь, барацьба супраць каламнізму і імперыялізму, за нацыянальную незалежнасць і праблемы міру» выступілі: віцэ-прэзідэнт Усёгальнага саюза студэнтаў мусульман Алжыра Джамаль Хоу, кіраўнік

дэлегацыі моладзі рэвалюцыйнай Кубы, капітан паўстанцкай арміі Хорхе Рыскет Вальдэс, сакратар Сацыялістычнай маладой гвардыі Бельгі Жыльбер Клако.

— Юнакі і дзяўчаты свету! — гаворыць кубінец. — Ведаеце, што ніякай пераоры і ніякай агрэсіі не змогуць паставіць нас, не калені і прымусяць збочыць з выбравага намі шляху. З воклічам «Радзіма або смерць» пад кіраўніцтвам нашага любімага правадыра Фідэла Кастры мы выстаялі перад лютай агрэсіяй. Мы пераможам.

Гэтыя словы гучаць як клятвы. Удзельнікі форуму стоіць вітаюць пасланца рэвалюцыйнай Кубы.

«Моладзь і разабранне» — з такімі докладамі выступілі першы сакратар Саюза сацыялістычнай моладзі Польшчы Марыян Рэнке і прадстаўнік руху за ядзернае разабранне Вялікабрытаніі Майкл Гольдман.

У Доме літаратуры адбылося ўрачыстае адкрыццё міжнароднага маладзёжнага клуба «Форум».

Адкрыццё Сусветнага форуму моладзі. У прыздыме пасаджэння. Злева направа — П. Н. Рэштаў (СССР), Нельсан Вануці (Бразілія), Гурэй Сумарэ (Ганей), Лючана Кастэліна (Італія), Антоніо Карсэда (Куба).

Фота М. РЭДЗЬКІНА. (Фотэхроніка ТАСС).

НОВЫЯ КАНЦЭРТНЫЯ ПРАГРАМЫ

Артсты эстрады Беларускай дзяржаўнай філармоніі ўзялі на сябе абавязанасць падрыхтаваць новыя мастацкія праграмы ў гонар XXII з'езда нашай партыі. Заказваюцца і падбіраюцца музычныя, песенныя і чытальніцкія нумары, якія адлюстроўваюць нашу гераічную сучаснасць, паказваюць людзей сённяшняга дня.

У стадыі завяршэння тэатральна-эстрадных паказ «Артсты Мінска ад шырокага сэрца», над якім працуе група артыстаў пры ўдзеле М. Шышкіна. У яго ўваходзяць фелетоны: «Успаміны перыза-

на», «Родныя горады», «Фантазія на беларускіх тэм», «Святочны вальс» і рад іншых нумароў.

Брыгада артыстаў пры ўдзеле артыста Г. Рыжкова рыхтуе ў гонар з'езда праграму пад назвай «Ляўніха на эстрадзе». Гэтая праграма ў асноўным будзе пабудавана на эстрадна-баечным матэрыяле сатырачнага плана.

У. Корбан піша спецыяльна для яго бейкі і гумарыстычныя апавяданні.

У гэтым часе з вялікімі святочнымі праграмамі пачаюцца мінчані і працоўныя рэспублікі брыга-

ды эстрадных выканаўцаў пад кіраўніцтвам Л. Пісманна, З. Сысоевай і Г. Бандэрэнкі.

Некалькі філарманічных брыгад абслугоўваюць калгасных глядачоў Беларускай. Другі месца працягваюцца гаспадары на калгасе і раёнах рэспублікі групы эстрадных артыстаў, якую ўзначальвае Г. Рыжкова. У чэрвені яны абслугоўвалі калгаснікаў Мінскай вобласці, а ў гэтым месцы выступаюць перадавыя сельскія працаўнікі Гродзенскай. Вялікую колькасць канцэртных выступленняў дае брыгада з удзелам У. Лапіна.

НАСУСТРАЧ
XXII
З'ЕЗДУ
КПСС

ПРАВАФЛАНГОВЫЯ СЯМГОДКІ

Паліграфісты Брэсцкай вобласці высока трымаюць сцяг сацыялістычнага спаборніцтва ў гонар XXII з'езда партыі. Калектывы Пінскай, Баранавіцкай і Брэсцкай друкарняў дамагаюцца права называцца прадпрыемствамі камуністычнай працы. Яны абавязаліся да дня адкрыцця з'езда выканаць дзясяцісячны вытворчы план.

З планам першага па тэды паліграфісты вобласці сцягліся паспяхова, пераўражылі ў яго па рады паказчыкаў. Сем брыгад Пінскай друкарні вырашылі жыць і працаваць па камуністычным. Дзюм з іх прысвоена ўжо высокая званне правафланговых семгодоў.

Ударні камуністычнай працы А. Агурцоў з Баранавіцкай друкарні — актыўны радыялазатар. Сёлета ён падаў некалькі прапановаў, якія далі значны эканамічны эффект.

Вучыцца і вучыцца — такі завет ударніка камуністычнай працы. А. Агурцоў атрымаў сярэдняю адукацыю ў вясняннай школе. Цяпер ён паступіў на завочнае аддзяленне Макоўскага паліграфічнага інстытута. Т. Яноўскай брыгадзір брыгады, якая змагаецца за званне камуністычнай, атрымала атэстат сталасці ў вясняннай школе. Яна вучылася на курсах па падрыхтоўцы ў ВУН і сёлета будзе паступаць на завочнае аддзяленне паліграфічнага інстытута.

Ударніца камуністычнай працы работніца друкарні Р. Галацкая трымае вучыцца на завочным аддзяленні Львоўскага паліграфічнага тэхнікума.

Сярод раённых друкарняў спаборніцтва ўзначальваюць калектывы Высокаўскай, Лунінецкай і Пружанскай друкарняў. Яшчэ ў мінулым годзе Высокаўскай друкарні быў уручаны пераходны Чырвоны сцяг абласнога ўпраўлення культуры і абкома саюза работнікаў культуры. І сёлета работніца друкарні працягваюць так, што Чырвоны сцяг па-ранейшаму знаходзіцца ў іх калектыве.

ДОБРЫЯ СПРАВЫ КІНАФІКАТАРАЎ

Аднымі з першых у рэспубліцы распачалі спаборніцтва ў гонар з'езда нашай партыі работніцы кінасеткі Івацэвіцкага раёна. Месцы напружання, стараннай працы далі плённыя вынікі. За паўгода кінафікатары раёна выканалі васьмімесячны план. Да XXII з'езда КПСС гадзіны план абслугоўвання глядачоў будзе выкананы. Такое абавязанасць работнікаў кінасеткі. Амаль 370 тысяч глядачоў пабывала за гэты час у кіно. Плянам жа было прадугледжана абслужыць 289 тысяч чалавек.

У кожнай справе ёсць свае мае. Якім поўным свеціцца яны ў Івацэвіцкім раёне. Вось лепшы кінастатус, які працуе ў вёсцы Любшчыцы. На ім працуе камсамалец-кінамеханік У. Малеш. Ужо васьмю год, як Малеш паказвае сельскаму глядачу мастацкія, навукова-папулярныя і сельскагаспадарчыя фільмы. Калгаснікі ўдзячы сваёму кінамеханіку за добра сумленную працу, умелую пра-

ТАБЕ, РОДНАЯ ПАРТЫЯ

паганда фільмаў. У. Малеш змагаецца за права называцца ударнікам камуністычнай працы.

Задавалены глядачы і работніцы сельскіх кінамеханікаў — А. Жукевіч, А. Смірнова, А. Харко, Е. Суходольская, К. Лабчука, В. Дашкевіча, В. Кузьміча, Гэта — лепшыя з лепшых кінафікатараў раёна. 30 кінастановак працуе ў Івацэвіцкім раёне, з іх сем змагаюцца за званне калектываў камуністычнай працы.

Мы ставім перад сабой задачу, — гаворыць загадчык аддзела культуры В. Краўчанка, — дамагчыся таго, каб кожная кінастанова нашага раёна была рэнтабельнай. Думаю, што да XXII з'езда КПСС мы з гэтай задачай справімся.

ДВА РОДНЫЯ БРАТЫ

Прадучыцы Віцебскага дынавага камбіната набыла шырокую вядомасць не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі. Дынавы вайбач прыгожым малюнкам, каларавая гама іх та-

В. М. СЕНЬКІНА.

нальна насачаная, гарманічная. Над старонкам эскізаў дынавоў працавала група мастакоў на чале з Верай Мікалаеўнай Сенькінай.

Але вось у Брэсце нарадзіўся родны брат Віцебскага камбіната. Як заўважылі быў у дружнай сям'і, старэйшым дамагаюць малодшым. Так было і на гэты раз. Будучы тэхнік, праддзішчыцы Брэсцкага дынавага камбіната авалодвалі гэтымі прафесіямі ў Віцебску, а галоўны мастак В. Сенькіна ўзначаліла мастацкую майстэрню Брэсцкага дынавага камбіната. Ён памочнікамі сталі вучыльнікі Мінскага і Львоўскага тэхнікумаў народнага і прыкладнага мастацтва У. Гусей і Ю. Васільев.

Творца, натхнёна працуе ў перадавых дні калектыва камбіната. Яго дынавы заваявалі ўсё большую прыкраснасць у нашага лапункі. У гэтым немаля заслуга мастакоў камбіната. Тут, у майстэрні, нараджаюцца эскізы, на якіх пасля вышываюцца дынавы.

А нядаўна мастакі камбіната трымалі свой першы экзамен на сталасць. У Маскву на завочнае аддзяленне мастацкага савета павезла Вера Мікалаеўна 17 эскізаў, зробленых мастакамі іх

майстэрні. Першы творчы экзамен вытрымалі паспяхова. «Мы вельмі хваляваліся, — расказвае Сенькіна, — Зусім жа новая майстэрня і мастакі маладыя». Але перамаглі настойлівай лощу, творчы запал у працы. Семнаццаць эскізаў дынавоў прапанаваў было 16, а іх зацверджана было 16, а іх васьмю прынята з адзнакай «выдатна».

На гэты спецаб'ектны конкурс Вера Мікалаеўна прадставіла 11 сваіх работ і ўсе яны былі прыняты да вытворчасці. Малады мастак У. Гусей парадаваў сваім эскізам «Бярозка», у якім удала перададзены светлыя вясновыя настрэй.

Атрымалі прэміі ў Маскве і чатыры дынавы з пяці, прывезеных у сталіцу.

Першыя поспехі натхняюць і радуюць. Новыя свае эскізы мастакі камбіната прысвечваюць XXII з'езду КПСС.

Акрамя геаметрычных малюнкаў, будзе зроблена некалькі эскізаў дынавоў з кветкавым узорам.

Вера Мікалаеўна — любімы і сваю справу чалавек. Для брэсцкіх вышывальшчыц яна зробіла некалькі цінных эскізаў. Сярод іх — пано «Брэсцкая крапасць», вымцел «Куба», які будзе вышываць медыцынскія сястры А. Камарова, і яшчэ эскізаў для фіранак паводле слухіх матываў. Ён будзе вышываць К. Цірычэна. Гэтыя свае працы вышывальшчыцы прысвечваюць з'езду роднай партыі.

ГАЛАСЫ МАЛАДЫХ

Яшчэ адна радасная падзея адбылася ў Брэсце. У Доме народнай творчасці адкрыта выстаўка работ студыі вышывальшчыц мастацтва, 15-годдзе якой набыла спойніласць. 12 год яна змяняе кіруе студыяй мастак П. Дамелі.

Студыю наведвалі людзі розных прафесій і ўзросту. Тут

ПЛЁННЫ ГОД

— Як прайшоў тэатральны сезон гэтага года? — з такім пытаннем звярнуліся мы да дырэктара Акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы А. Талічана і дырэктара Тэатра імя Я. Коласа І. Дорскага.

— Свой 41-шы тэатральны сезон, — скажаў тав. Талічан, — Дзяржаўны акадэмічны тэатр імя Я. Купалы закончыў гастролі ў Гродзенскай вобласці. Цэлабылі сустрэты спектаклі «Паліліка» Я. Купалы, «Выбачыце, калі ласка!» і «Ляўкі на арбце» А. Макаёнка. «Тав. светлы шлях» А. Маўзона.

У час гастролей калектыв тэатра не толькі ставіў спектаклі. Былі наладжаны і сустрэчы, на якіх абмяркоўвалася праца тэатра, выказваліся пажаданні глядачоў, а майстры сцэны дзяліліся сваімі творчымі задумамі. Адна з такіх сустрэч адбылася ў час гастролей перадавы сельскай гаспадаркі Гродзенскага раёна. У ёй прынялі ўдзел артысты Б. Платонаў, П. Малачова, З. Стома, П. Пекур, Т. Аляксеева і іншыя.

На гастролі калектыв тэатра працягваў работу над спектаклямі, прысвечанымі XXII з'езду Камуністычнай партыі, па п'есах «Любоў, Надзея, Вера...» П. Васільевскага, «Гаспадар» І. Собаля.

У пачатку новага тэатральнага сезона калектыв тэатра выязджаў у сталіцу нашай Радзімы. На сцене Крэмлёўскага тэатра глядачы убачылі лепшыя спектаклі беларускіх майстроў сцэны.

— Гэты сезон быў вельмі плён-

і былы шафёр, а цяпер мастак І. Ламанін, і пятаццацігадовы вучань сярэдняй школы Г. Нічыпарук, і слесар чыгуначных майстэрняў А. Асіпаў, і пенсіянер С. Ханок. І былі кінамеханік Ю. Маціяс, і многія іншыя.

За гэтыя гады ў студыі навукалася звыш 300 чалавек, а з 40 студыйшчых аспірантаў, рэкамендаваны для атрымання ў спецыяльных мастацкіх вучылішчах і інстытутах.

Аматары-мастакі працуюць плёна. Лепшыя іх работы што год экспануюцца на абласной і рэспубліканскай выстаўках. У мінулым годзе, напрыклад, студыйцы прадставілі на абласную выстаўку 100 работ. З іх 35 экспанавалася пасля на рэспубліканскай выстаўцы народнай творчасці.

На юбілейнай выстаўцы студый вылучылі мастацтва паказана 250 работ. Многія з іх прысвечаны тэме гераічнай абароны Брэсцкай крапасці. Усеагульнаму ўвагу прыцягнула арыгінальная кампазіцыя слесара А. Асіпава «Ля сцен Брэсцкай крапасці». Многія ўдзельнікі працуюць у «Пахмурны дзень», І. Ламаніна «Холміяны вароты», «Крапасны вал» і нацюрморт «Вз».

Упраўленне культуры, абком саюза работнікаў культуры і абласны савет прафсаюзаў прэміявалі лепшыя работы. Да з'езда роднай партыі студыйцы стваралі новыя работы.

Пажадана было б, каб з лепшых работ гэтай цікавай выстаўкі скампанавалі некалькі пераходных выставаў і накіраваць іх у районы вобласці.

Я. КАЛЯДА.

ГЕРОІ НАШЫХ ДЗЁН

Хамітаў чытаў Гельсена. Ён скажаў па ўтульным мяккім крэсле, зграды перагортваючы крхку папюшкім старокай тостуга тома.

Чытанню перашкаджала адна і тая ж думка. Ён адганяў яе, як надкучлівую муху, але, нарэшце, зразумеў, што пазбаўіцца ад яе немагчыма.

Хто ён цяпер, былы палкоўнік Хамітаў? На такое, здавалася б, простае пытанне адказаць было цяжка. Бо няма ж на свеце такой пасады — пенсіянер! Як многа ўсё ж ёсць прафесій: слесары, тэхнікі, шырэйнікі, урачы, журналісты, шахцёры, акрабаны, кітабы, Бось вазьму і прыдумам сабе занятка, — скажаў ужо лас Хамітаў і, зачынуў кніжку, пачаў хадзіць па пакоі.

Дваццаць васьмю год у арміі. Спачатку быў чырвонаармейцам, даслужыўся да палкоўніка. Пра жыццё яго, поўнае нястомнай працы, трыгво і небяспекі можна было б напісаць вялікую кнігу. Далёкі Усход, пагарнічныя заставы. Стрэлы ўначы. Шпіённы, дыверсанты, кантрабандысты...

Апошнія гады Хамітаў служыў у Беларускай Пулоўнай краі Добры, мяккі і, разам з тым, настойлівы, на дзіва працавіты народ. Не з Беларускай ён, вядома, ніколі не паказаў. Але вось пытанне: кі доўга яму, Хамітаў, сядзець вось так у пажыце, у хатніх пантоплях, гартаючы кнігу?

Увайшла жонка, Марыя Васільеўна.

— Сумуеш—спытала яна спачувальна.

— Шукваю ў кнігах адказу на пытанне, што трэба рабіць чалавеку, калі ён на пенсіі,—насправаў папяртаваць Хамітаў.—Магчыма, пабудавалі нам з табой дом дзе-небудзь у маляўнічай мясцовасці? Узяць колькі належаць зямлі, абгарадзіць участак

і вырошчваць трускаўкі. Га? Як ты на гэта глядзіш? Я б кажунаўся ў зямлі, ты б варыла варэнне... Добрая штука — варэнне з трускаўкі! Памятаеш, як дзеці любілі закусваць з яго пенку? А то, можа, зоймемся галоўляй тросу? Выведзе якую-небудзь новую пароду. Згодна?

Марыя Васільеўна вела асаблівае мужа: калі жыццё ставіла перад ім сур'ёзную задачу, ён ніколі не вырашаў яе паспешліва, а прытрымліваўся прымалі — сем разоў аднараў, адзім—адраў.



БЕЛАРУСЬКА КРАЯВІДЫ. На рацэ прыпынку. Фотавідз. М. РУБІНШТЭЙНА.

ЧАЛАВЕК у гадзіну ночы вяртаўся дадому. Надвор'е было цудоўнае, і пешаход адчуваў сябе выдатна. Ён схаваў шодкі пад падоўжаны, мармытаў песенку і не думаў ні пра якую небяспеку. Ды-якая небяспека можа пагражаць чалавеку, ня-хай нават апоўначы, у цэнтры Мінска?

І раптам страшэнны удар па галаве. Чалавек траціць пры-томнасць, падае. З акна шостага паверха ўпала бутэлка.

— Прабачце, — спытае чытач, — калі гэта было? На пшасце, гэтага не было. Чалавек не забіла. Але такое магло быць. Тым больш, што ўпала не адна бутэлка, а цэлых во-сем. І кідалі іх на ўвесь мах. Кідалі п'яныя хуліганы з акна 36-й кватэры дома № 28 па праспекту Імя Сталіна.

Гэтай кватэры да апошняга часу належала артысту Тэатра Імя Янкі Купалы Віктару Тарасаву.

Людзі, якія арабілі гэты ўчынак, маюць нейкія адносіны да ма-статства. Але ў той вечар, пра які ідзе гутарка, яны ператварыліся ў самых звычайных дзікуноў. Адно што — дзікуны, які пішучы пра гэта вандруны, танцавалі пад тую ж тама-тама, а гэтыя заявілі ма-гітоту і скакалі не ў набадраных павязках, а ў гартнірач цыві-лізаваных людзей.

Імёны дзікуноў, якія носіць галыштуні і танцуюць пад магніто-тву, мы выписалі з пратаколаў у аддзяленні міліцыі Ленінскага ра-на горада Мінска.

Перш за ўсё гэта га-сцячая «гаспадыня до-ма» Тамара Міхайлаў-на Тарасова. Ёе «дара-гімі гаспадыня» былі ак-цёры кінастудыі Рэспублі-цы Шчыроў, Уладзімір Пана-чэўскі, памочнік рэжысёра студыі Віктар Сяргееў, сцэнарыст студыі дакументальных фільмаў Генадзій Бекаравіч.

Застаўшы ў чужыя кватэры без дазволу ўвогуле непрамы-на, тым больш, калі на вокнах пе-рад табой зашморганца фі-ранкі. З гэтай прычыны мы і не бачылі поўнай карціны та-го, што адбывалася на кватэры Тарасавых. Але сёе-тое даве-дацца нам усё ж удалося. Мы гутарылі з суседзямі, гарталі пратаколы міліцыі. Адна з су-седзяў сказаў так: «У гэтых Тарасавых заўсёды шуміць. У замочныя шчыліны я не надзідаю, і што яны там ро-біць — бог іх ведае. Але шум у іх непрамына. Пяны шум».

Пяны шум у кватэры Тара-савых, як пра гэта сведчыць дакументы міліцыі, у той жа-сцячы вечар пачаўся прыблі-зна каля дзевяці гадзін. Да гэтага быў праслуханы «шумок»: гарлапанілі песні, танцавалі пад магнітоту, якая замяняла бубен, і палінейшчаў, крычалі нешта. І пілі. Калі ж у бу-тэлях больш нічога не заста-лося, удзельнікам папайкі заха-целася паказаць сябе нека-лькім «артыстамі». Ды-ва што! Амаль усе ж яны ар-тысты.

Няшта прудумаў забаву: — Давяце будзем біць чаркі! — Ура! Генядзіна!

Чаркі былі разбіты. Гэтага аддало мала. — Што там чаркі! Гэта ж дылетанцтва! Ні бласку, ні шуму...

І ў ход была пушчана «цяж-кая артылерыя» — бутэлькі. Паспрабавалі спачатку біць у

пакоі. Не выйшла: паркет спру-жыны, ды і плошчы мала, ня-ма дзе развівацца.

А што калі паспрабаваць з акна? — Давай, дуй! Вітаю!

— Вош адна за адной во-сем бутэлек паліцэй з шостага паверха на вуліцу, дзе яшчэ хадылі людзі.

Выканаўцам галоўнай ролі аказаліся сцэнарыст Генадзій Бекаравіч. Ён кідаў бутэлькі пад п'яныя выгукі і рогат усёй кампаніі. Было чуць, як са знонам разбіваецца шкло аб ас-фальт. Феерія! Святла багоў!

Не ведаем, як шырока ішчэ размакнулася б кампанія, але тут награвула міліцыя.

— Мы не хуліганы, — пачала растлумачваць Тамара Міка-йлаўна. — Нам хацелася трохі пазабавіцца.

— Вош дзі забавы! — вы-казваў сваё здзіўленне міліцыя-нер.

Тады была прудумана дру-гая версія. У іх, бачыце, адбы-валася ясельце. І яны «па звы-чая» біць посуд. Разбілі не-калькі чарчак, але звычай па-трабуе большага. Тады ўспом-нілі пра бутэлькі. «Усёго тры бутэлькі разбілі. Далёбо, ні-чога страцілі».

Міліцыя ўдакладняла, што было разбіта вошм бутэлек. Але справа не ў арыфметыцы. Сустраўшыся з міліцыяй, хуліганы падцілі хвасты. Мы чыталі іх «тлумачніцы». Ко-жна з іх канчаецца словамі: раскаяныя! маючы, мы вельмі шкадуем, мы прыстойныя, мы больш не будзем. Тлумачычы свой дзікі ўчынак, усе спасы-лаюцца на старажытны народ-ны звычай, які патрабуе біць посуд на шчасце.

Апроч працы па тэорыі і гіс-торыі выяўленага мастацтва, Ва-зары быў заўсёды заняты выка-наннем шматлікіх заказаў па жы-цельніцы і архітэктурныя работы. Актыўны ўдзел прымаў ён і ў стварэнні Акадэміі мастацтваў, адным з кіраўнікоў якой быў доў-гі час.

Вазары даў прагрэсіўную аэ-зіку гісторыі мастацкай культуры, устанавіў стройную карціну заканамернага развіцця і змены мастацкіх плыняў, у асноўным падвержанаю і нашым разумен-нем гістарычнага працэсу. На думку Вазары, цудоўнае антыч-

Пісьмы на чужым мове

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Насупраць нашай хаты Дземідзёнак спыніўся. Ён паставіў крэйку інавацыю ад лаўкі, на якой я сядзеў, затым павярнуў на Калгасную вуліцу. Тады я і рапавіўся пацесні следам. Але ўсё даро-гу, пакуль плёўся за ім, адчуваў што рабіла не-шта не тое, і мне было сорамна.

Дземідзёнак між тым не звяртаў на мяне ні-якой увагі. Стары, напэўна, нават не чуў за спі-ной майх крокаў.

Тым часам скончыліся цагляныя будыні, якіх тут паставілі за апошнія гады, і зноў пача-ліся драўляныя хаты, як і на Ганчарнай вуліцы. Адно, што на Калгаснай яны былі ўсё новыя, бо ў нейку вуліцу цалкам згарэла, і цяпер людзі ад-будаваліся.

Неўзабаве Дземідзёнак завярнуў у чыносі-цы фартку, і на вуліцы я застаўся адзін.

Час цягнуўся марудна, тым больш, што я апы-нуўся ў такім становішчы, калі не ведаў, як я паводзіць сябе далей. Саме горшае, чаго я ба-ўся, гэта — сустрацца тут з Дземідзёнак, але ж я мог яшчэ думаць, што ён не заўважыў мяне. Некалькі разоў я памыкаўся было збегчы куды-небудзь, каб хопіць на вочы яму не трапіць, але та-я ж неадольная сіла, што павянула мяне сю-ды, цяпер трымала ля фарткі, і я вагаўся ў не-рашучасці, як пакуль не выйшаў Дземідзёнак з ха-ты. Было позна ўжо што-небудзь рабіць.

Дземідзёнак прайшоў моўчкі. Пакуль ён пра-ходзіў міма, я стаю, нібы вадой халоднай аблі-ты.

У гэты момант з сенаў выкацілася рахманая жанчына і гукнула праз двор: — Колькі ён даў табе? — Адказаў ёй танклывы голас з хаты.

А божаў! Дык ты ж тама адаў! — за-чынае кабет.

— А што яны варты, верабаі тыя, — спрабаваў нешта давесці.

— Варты! Варты! Закармаў! Што табе чу-жых грошай шкода? Не будзь дурнем. Хай пу-скае на вецер, калі ў яго многа іх!

Жанчына сказала гэтак і захапілася, а мне, зда-ецца, ўпершыню зрабілася шкада Дземідзёнака. Клетку з вераб'ямі — гэта былі сапраўды ве-рабаі! — ён ледзь не прысхаў да грудзей, быццам баўся, што вош-вош палінедзе хто-небудзь і ад-браў іх у яго.

Выпуснаўся ён за гарадок. — Выпуснаў Дземідзёнак купленыя птушак кі-ламетры за тры, там, дзе пачынаецца Зіневічаў луг.

І стаў побач. Свайцала яркае сонца, булькала ў рэчцы ва-да. Паветра тут было па-летнім настаяна пахам-караса, а некрунутая яшчэ трава пагойдалася пад сухім ветрам, і часам здавалася, што недзе на ўзлеску ледзь чуць калючыцца блакітныя зна-ночкі.

Я заглядаўся на гэтыя шчырае харавата пры-роды і не заўважыў, як неспадзявана перамяніўся Дземідзёнак. Стары раптам выпрастаўся, пама-ляў і ўжо ад таго, ранейшага Дземідзёнака, нічога і не засталася. Ён з нейкім не па гадах дзіўным захапленнем паіраў усё свайм птуш-кам, якія, трапечушы крыламі, пырхалі з клеткі, і твар яго ўвесь сваяўся.

Нарэшце я ўбачыў чалавека, які перажываў вялікую радасць.

Дамоў мы вярталіся, як харошыя знаёмыя, ад-нак размовы ў нас не выйшла. Затое цяпер нішто ўжо не перашкаджала мне заходзіць да Дакіліхі. Там я і даведаўся пра самае галоўнае.

...Да ваіны Дземідзёнак жыў пад Вітунем, там, дзе Лясныя Дачы.

Служыў ён лесніком.

Сямі ў яго не было — дачка, якой споўнілася пад тую пару, можа, трыццаць гадоў, жыла за-мужам у горадзе, і ў яе гавядалася свая дачка. Да бацькі яе, відаць, нішто не цягнула, і яна ні разу не надумалася прыхаць у родныя мясткі.

Тым часам пачалася ваіна. Спачатку нішто не па-травыжвала Лясныя Дачы, поўныя ваіны шу-гала дэкада ад іх. Але праз дзі ваіна дакаціла-ся і да Вітуня. Уначы было відаць, як палыхалі пажары па той бок Дняпра; грывела і варушы-лася наваколле.

Праз Лясныя Дачы пачалі людскія натоўпы.

Людзей збіралася так многа, што часам нават думалася, ці не рушыла гэта з месца цэлага паў-света. Людзі ішлі і ехалі ў колаці і пшчу — ба-жанцы, чырванармейцы. І на абочынах дарог-разам з пабытымі гаршэкамі валаліся закарэныя крывавыя бінты.

Ляснікова старожа, у якой жыў Дземідзёнак, у тым дзі была поўная рахна.

Сам Дземідзёнак ад рання да вечара прастой-ваў ля дарогі і ўсё ўглядаўся ў людскія твары, спадзеючыся сустраць свай.

І яму пашанцавала, ён дачкаўся — прышла дачка. Яна прывяла з сабой трохгадоваў дзі-чынку, якая да гэтага толькі ад маці чула, што ў яе ёсць дзедка і што ён жыў недзе на беразе ляснога возера. І, хто ведае, можа яна не раз уяўляла сабе таго дзедку чарадзем, а на самай справе атрымалася, што гэта — самы звычайны дзед, якіх столькі дзічынкі сустракалі на свай-вай вуліцы.

Яна доўга з неадвагам глядзела на ста-рога, аж пакуль ён не ўзяў унічкі на рукі. Дзі-нелас і стомленае, бо, відаць, за гэтыя дні яна пратопала ад свайх пошук.

Таму, то быў ужо другі дзень, і ён было побач мамы. Дачка Дземідзёнака пайшла далей, туды, куды ішлі ўсё, а Алеку пахінула з дзедам. Хоць у яго і возера было прыгожае, якое чамусьці на-зывалі Мёртвым, і лес стаў кругом, Алека пла-кала. Тады Дземідзёнак браў не за ручку і веў на дарогу, дзе па-ранейшам ішлі і ехалі гняныя горам людзі. Там яна суцікала.

Між тым ваіна паступала да самых Лясных Дач.

Паток бежанцаў паступова рэдзеў, потым зусім спыніўся. І ў лесе ўжо сустракаліся адны салдаты. Пасля іх не стала, хоць яшчэ доўга стаяў пад Вітунем пошак хуліганаў. Нарэшце наставі дзень, калі разбіліся ў наваколі зусім ціха, і на ўсё Лясныя Дачы засталіся толькі Дзе-мідзёнак і яго ўнічка.

Рабыня цяпер не было чаго, ды і невядома дзе-ла чаго будзем рабыня, і Дземідзёнак спадзею-ся так па лесе, слухаў, як дзень за днём па-новому пачыналі шумець хваі: білілася вясняна. Тады і

ліганства, — сказаў ён міліцыі.

— Дык чаго ж бавіцеся? Да-вайце! — Бачыце, яны ў суд не хо-чуч з'яўляцца.

Няма чаго сказаць, «уважлі-вае» прычына. А як жа з ас-татамі ўдзельнікамі кампаніі? На гэтае пытанне мне адказаў: — Не ведаем.

Не прынялі ніякіх мер у ад-носінах да хуліганаў і кіраўні-нікі тых арганізацый, дзе яны працуюць. Дырэктар Тэатра Імя Янкі Купалы, дзе працуе Та-мара Тарасова, тав. Талічан, напрыклад, лічыць, што гэта справа міліцыі.

Лібералізм у адносінах да хуліганаў не можа не абуряць нас. Чалавек, які зрабіў хулі-ганскі ўчынак, павінен панесці заслужаную кару і неадклад-на. Інакш хуліганы распа-ражуцца.

А грамадства ж па-трабуе, каб у іх пад нагамі зямля гарэла.

Хуліган баялівы і разам з тым нахабны. Калі для яго пройдзе беспаспартнае дробнае злачынства (аблаў, пішучы жамчужны ў аўтобусе), дык заў-тра чыкай ад яго чаго-небудзь большага — на гэты раз ён не абмяжуецца лаянкай, а ўда-рыць каго-небудзь па твары.

А ў наступны раз ён і нож у ход можа пушчыць.

Кожны выпадак хуліганства павінен асуджана неадкладна і бязлітасна. І даўна, калі гэта-га не могуць зразумець тава-рышы з Ленінскага аддзялення міліцыі? Чаму ж хуліганы, якія кідалі бутэлькі з акна на вуліцу, толькі трохі былі на-зыхлоны? Не, не так трэба абыходзіцца з хуліганамі!

ЯН ЯНІГА.

І. Х. ПЛАТНЕР

прышлі да яго зноў людзі. То былі партызаны. Спачатку яны жылі ў лясніковай старожа, але з надыходам зімы, калі выпаў першы снег, перабраліся за Мёрт-вае возера.

Зіма тая выдалася лютая, снеж-ная. Мароз лез ва ўсе шчыліны, і ў старожах даводзілася круг-лавацца чакалі цёплых дзён.

Але адночы ў старожку ўварваліся немцы.

— Партызан? — Дземідзёнак паціснуў плячыма.

— Дзе хаваюцца партызаны? — Не ведаю.

— Тады збірайся! — А як жа яна? Адна застаецца? — Дземідзё-нак паказаў на Алеку.

— Будзеш разумны, то не застаецца, — адка-залі яму.

Старога пасадзілі на сані і павезлі ў Вітунь, а Алеку замкнулі ў старожа.

Два тыдні прабываў Дземідзёнак у камендатуре. І два тыдні яго вадзілі на допыт.

— Дзе партызаны? — пытаў кожны раз.

Дземідзёнак маўчаў. Тады яго кідалі на па-догу і білі. А ўначы, калі выпадала хвіліна зас-нуць, яму сілілася ўнічка і та-я прычырушана сістэм сядзежа, якая была паў-возера да парты-занскіх зямлянкаў. Ён яшчэ спадзеюся, што ад-туль па гэтай сцежцы прыйдуць па дзічынцы, і з іх нічога не станецца.

Два тыдні катвалі лесніка. І ўвесь гэты час ён мучыўся ад таго, што пахінуў дзічынку адну. Калі ж яго, нарэшце, выпусцілі на волю, то ён не знайшоў у свай халоднай старожа ўнічкі. На падлозе ляжала адна скалеца сініца. Калі і яна ззяляла сюды — Дземідзёнак не ведаў.

Да самага канца ваіны заходзіўся ў горы ста-ры ляснік. Колькі ні шукаў ён свай ўнічку — знайсці не мог. Пасля вярнулася дачка. Пачуў-шы страшную вестку, яна павалілася на лаўку і пралакала ўсю ноч. А раніцай пайшла...

Не мог, вядома, заставацца ў старожах і Дзе-мідзёнак. Ён пакінуў Лясныя Дачы назаўсёды, каб нішто больш не нагадала яму там аб непа-праўнай страі.

...Дзі праз два я пакінуў да сябе хлапчука і расказаў ім усё, што ведаў пра Дземідзёнака. Яны разышліся прышлі, а апушчанымі галова-мі. Мне здавалася, што гэтым самым я зрабіў не-шта добрае, нават, калі хочаце, абараніў спаку-таванага старога ад людской надкулішчавіцы.

Дзеці сапраўды больш не даймалі яго. Паступо-ва перамянілі і птушкі на рынку. Неўзабаве іх ужо нішто не прываў у гартку, хоць Дземідзё-нак па-ранейшаму бегу па вуліцы са свай клет-кай. І гэта было самае непрыемнае.

Мне трэба было ўжо ад'язджаць, і я зыйшоў развітацца. У сенах мяне сустраў Дакіліха.

— Ты можа і не заходзіць, — з дарком заша-птал яна. — Чалавек ужо перажывае. А ўсё праз і-це. І навошта было гаварыць каму. Ён жа гэ-тым птушкамі і жыў адно апошні час.

Дземідзёнак сядзеў насупраць акна. Ён не па-варнуў галавы на мае крокі. І за тры некалькі хвілін, якія прабываў я ў Дакіліхі, стары не пра-моў ніводнага слова.

Пакідаў я Дакілічуну хату прыняжыны і раз-гублены.

— Я надумаў загінуць чужою рану. І так уяўме-ла ўзбурэ за гэта. Лепш бы не браць судны. Бо не кожная рана падаецца лекам. Асабліва калі на душы...

З таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

І таго дня я Дземідзёнка не бачыў.

26-га ліпеня на 66-м годзе жы-цця памёр вядомы ўраўскі пэ-т Ісак Хаімавіч Платнер, які да апошняга свайго дня самаадна працаваў на вялікай ніве нашай шматнацыянальнай літаратуры.

Ісак Хаімавіч Платнер нарадзіў-ся ў 1895 годзе ў горадзе Сака-лоў-Падляскі, Сялецкай губерні (цяпер Польшча Народная Рэ-спубліка), у сям'і краўца. З малых год ён працаваў па найму ў кра-вецкіх майстэрнях. У час першай сусветнай ваіны выехаў у Аме-рыку, дзе жыў да 1932 года. Пра-цаваў там настаўнікам у ітэры-цыянальных рабочых школах, у рэдакцыі газеты «Морген-фрай-гарт» (орган ІКК Кампартыі ЗША).

У 1932 годзе Ісак Платнер пры-ехаў у Савецкі Саюз. Працаваў спачатку ў Беларускай радыкаль-на-дэмакратычнай партыі, потым у рэдакцыі пера-дніх выданняў. У час Вялікай Айчыннай ваіны знаходзіўся ў са-вецкім тыле.

Першыя вершы Ісак Платнера з'явіліся ў партрэсіўным амеры-канскім друку ў 1918 годзе. У 1930 годзе ў Нью-Йорку выйшла яго першая кніжка вершаў і пэ-ам.

Асабліва плёнай і паспяховай была праца пэста пасля прыезду яго ў Савецкі Саюз. У 30-х гадах ім была напісана пэма «Ад краў-ца», якая зборнік вершаў і не-калькіх кніжак апавяданняў і дзясцей, якія выйшлі ў свет у Бе-ларусі. У апошні час у перакладзе на беларускую мову быў выд-дзены зборнік яго вершаў «Соль зямлі». Дзе яго кнігі ў перакла-дзе на рускую мову выйшлі ў свет у Маскве.

Усе свае сілы і адольнасці Ісак Хаімавіч Платнер адаў вялікай справе будаўніцтва чалавечага шчасця. Светлая памяць аб ім на-заўсёды застаецца ў нашых сэр-цах.

ПРАЎЛЕННЕ СЯЮЗА ПІСЬМЕНІКАў БССР.

тамабильны бригадзе загаварылі! Асабліва Грыша... Ён проста ба-чыць яго не можа... Эх, Грыша, Грыша! Як ён не разумее, што ма-ленькая Кацюша... ужо даўно ка-хае яго?

Рэзідэнт мінскага «Кінатыд-на» пачынаў гэты прыклад за ш-дэр і слова ў слова перапісваў історыю свайго маскоўскага калегі.

Выходзіць у нас у рэспублі-цы яшчэ адно выданне «На экранах Беларускай». І вельмі часта яго ана-тычы як дзе кроплі вадзі падоб-ны да анатычы «Кінатыдны Мін-ска».

Другі (а, можа, і той самы) аўтар «Кінатыдны» спісаў частку рэзідэн-ці маскоўскага кінатрытыка Н. Зоркай на фільм Рабэ-та Рэсінскай «Генерал дэла Ровера», змешчаны ў ча-сціцы «Іскусства кино».

№ 1 за 1960 год.

Калі мастацкія кінафільмы яшчэ так-сяк карыстаюцца ўвагай «Кінатыдны Мінска», дык гэтага нельга, на жаль, сказаць пра дакументаль-ныя і навукова-папулярныя. За апошні час толькі тры з іх, вытвор-шчы Цэнтральнай студыі дакумен-тальных фільмаў, удаліліся гэта-га гонару.

Цэлы тыдзень у кінатэатры «Пе-рамога» дэманстравалі поўна-метражны дакументальны кіна-фільм «Нам Мікіта Сяргеевіч».

«Кінатыдны», як і гэта ні даўна, не паведаміў аб ім сваім чыта-чам і нават у рэспубліканым плане.

І толькі тым, калі на наступны тыдзень фільм паўдзю дэма-стравіцца ў іншых кінатэатрах горада «Кінатыдны» выдзеліў яму 18 радкоў.

Недаравальну пацінуў займае «Кінатыдны Мінска» ў адносінах да работ Мінскай студыі хра-нальна-дакументальных і навуко-ва-папулярных фільмаў. За карот-кі тэрмін свайго існавання студыя паспела зрабіць намала цікавага. Нашы кінапубліцысты робяць вя-лікую і пачэсную работу, ствараю-чы кіналетарыі Савецкай Белару-сі эпохі сямігодкі. Але дасягненні нашых дакументалістаў чамусьці зусім не асветляюцца на старон-ках «Кінатыдны». На якіх падста-вах, напрыклад, ігнаравана збо-рленая на высокадзяўчым і прафесі-янальным узроўні дакументальны кінафільм «Штадэль славы», пры-свечаны 20-гадовай легендарнай абароны Брэскай крэпасці? Ка-му ж, як не «Кінатыдны Мінска» прапавядаваць лепшую творы бе-ларускай дакументальнай кінема-таграфіі?

Ул. ЛАУРОУ.

Галоўны рэдактар Нічыпар ПАШКЕВІЧ. Рэдакцыйная налева: Заір АЗІЗ, Аляксандр БУТАКОВ, Кас-тас ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Арыадэ Марціновіч (ад-кавы скарот), П